

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 3. oktobar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 3. oktobra 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PRIHVATANJE IZJAVE RAJKA
KOPRIVICE NA OSNOVU PRAVILA 92QUATER**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Ponovnom zahtjevu za prihvatanje izjave Rajka Koprivice na osnovu pravila 92*quater*", podnijetom 28. juna 2012. (dalje u tekstu: Ponovni zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

I. Argumentacija

1. U "Četrdeset i četvrtom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja i prihvati izjava Rajka Koprivice na osnovu pravila 92*quater*", podnijetom 8. marta 2011., optuženi je zatražio da se u spis uvrsti transkript razgovora koji je Tužilaštvo obavilo s Rajkom Koprivicom (dalje u tekstu: svjedok) 21. aprila 2004. (dalje u tekstu: Transkript) na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), "i kao pravno sredstvo za kršenje obaveze objelodanjivanja i sam za sebe, kao primjerena primjena pravila 92*quater*" (dalje u tekstu: Prvi zahtjev).¹ Svjedok je bio viši zvaničnik SDS-a u Vogošći, kao i član Kriznog štaba Vogošća,² i tužilaštvo je s njim obavilo razgovor kao s osumnjičenim.³

2. Optuženi je u Prvom zahtjevu naveo da su u vezi s Transkriptom ispunjeni kriterijumi za uvrštavanje u spis na osnovu pravila 92*quater*, između ostalog i to da svjedok nije bio dostupan za svjedočenje u ovom predmetu jer je u septembru 2004. preminuo.⁴ On dalje tvrdi da je "pouzdanost izjave ili mogućnost ispitivanja od strane protiv koje se izjava prihvata" neupitna budući da su razgovor obavili predstavnici tužilaštva, nakon što je svjedok propisno upozoren da razgovoru pristupa u svojstvu osumnjičenog, i pošto je razgovor snimljen, a transkript sačinjen *verbatim*.⁵

¹ Prvi zahtjev, par. 1, 17, 21.

² Transkript, str. 20-21, 90, 100.

³ Transkript, str. 1-2.

⁴ Prvi zahtjev, par. 19, Dodatak B.

⁵ Prvi zahtjev, par. 20.

3. Optuženi je u Prvom zahtjevu takođe tvrdio da Transkript sadrži oslobađajuće informacije (i) koje sugerišu da je optuženi "uradio sve što je mogao da izbjegne rat" i da je podizanje barikada u Vogošći u martu 1992. bilo spontano, a ne naređeno; (ii) informacije koje se kose s iskazom svjedoka tužilaštva Eseta Muračevića u pogledu događaja u Svrakama i razlogom njegovog pritvaranja i pritvaranja drugih ljudi iz njegovog sela; i (iii) informacije koje sugerišu da vlasti Vogošće nisu učestvovala u zlostavljanju tih zatvorenika.⁶

4. Dana 21. marta 2011., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Karadžićev Četrdeset i četvrti zahtjev da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Prvi odgovor), tvrdeći da Prvi zahtjev treba odbaciti jer nedavnim objelodanjivanjem Transkripta optuženom nije nanijeta šteta, uprkos tome što on možda sadrži materijal koji je od "marginalno oslobađajuće vrijednosti" i zato što prihvatanje Transkripta nije bilo odgovarajuće pravno sredstvo.⁷ Tužilaštvo je dalje tvrdilo da optuženi, ako bude potrebno, Transkript treba uvrstiti u spis na osnovu pravila 92*quater* tokom dokaznog postupka tužilaštva.⁸

5. Dana 8. aprila 2011., u svojoj "Odluci po zahtjevima optuženog broj četrdeset tri do četrdeset pet da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja" (dalje u tekstu: Odluka), Vijeće je Prvi zahtjev optuženog za prihvatanje Transkripta na osnovu pravila 92*quater* odbilo bez prejudiciranja, kao preuranjen.⁹ Vijeće je primijetilo da su određeni dijelovi Transkripta "potencijalno oslobađajuć[i]", ali da nisu "od takvog značaja da je njihovim kasnim objelodanjivanjem [optuženom] nanijeta šteta" i donijelo je odluku da će "optuženi imati dovoljno prilika da tokom izvođenja svojih dokaza uvede transkript na osnovu pravila 92*quater*".¹⁰

⁶ Prvi zahtjev, par. 4-11.

⁷ Prvi odgovor, par. 1.

⁸ Prvi odgovor, par. 15.

⁹ Prvi odgovor, par. 33, 37.

¹⁰ Odluka, par. 32-33.

6. Optuženi u Ponovnom zahtjevu ponavlja svoj zahtjev iz Prvog zahtjeva za uvrštavanje Transkripta u spis na osnovu pravila *92quater*.¹¹

7. Dana 11. jula 2012., tužilaštvo je dostavilo "Odgovor tužilaštva na Ponovni zahtjev optuženog za prihvatanje izjave Rajka Koprivice na osnovu pravila *92quater*" (dalje u tekstu: *Odgovor*). Tužilaštvo se protivi Ponovnom zahtjevu jer Transkript ne zadovoljava uslove za prihvatanje na osnovu pravila *92quater*, tvrdeći da je "velik dio" Transkripta irelevantan, a da svjedokovi "nedosljedni, nekoherentni i neodređeni odgovori – u vezi s kojima nije unakrsno ispitan – čine Transkript nepouzdanim".¹² Tužilaštvo prvo tvrdi da optuženi nije naveo u čemu je relevantnost i dokazna vrijednost Transkripta, osim tvrdnje da jedan mali dio Transkripta sadrži oslobađajuće informacije.¹³ Tužilaštvo, nasuprot tome, tvrdi da nejasni i neprimjereni odgovori svjedoka, njegove tvrdnje da nema saznanja i da se mnogih tema razgovora iz Transkripta ne sjeća, kao i irelevantne proceduralne diskusije koje Transkript sadrži, čine Transkript, u stvari, irelevantnim.¹⁴

8. Mada se tužilaštvo slaže da Transkript tačno odražava ono što je svjedok rekao i da je razgovor vođen uz primjenu propisnih zaštitnih mehanizama, ono tvrdi da su za procjenu pouzdanosti Transkripta relevantni drugi faktori, između ostalog i to: (i) da li je svjedočenje bilo predmet unakrsnog ispitivanja; (ii) da li postoje drugi dokazi koji se odnose na iste događaje koje je svjedok opisao; i (iii) da li svjedočenje sadrži očigledne nedosljednosti.¹⁵ Prema riječima tužilaštva, Transkript je nepouzdan jer svjedok nije unakrsno ispitan i nije svjedočio pod zakletvom, optuženi nije ukazao ni na kakve potkrepljujuće dokaze i, najzad, jer je svjedok tokom razgovora sve vrijeme nedosljedno odgovarao na mnoga pitanja tužilaštva.¹⁶ Tužilaštvo tvrdi da, ako Vijeće utvrdi da postoji dovoljno pokazatelja pouzdanosti za prihvatanje Transkripta, dio koji se odnosi na razgovor o Varijanti A i Varijanti B Uputstva treba ipak izuzeti jer je zbog svjedokovih

¹¹ Ponovni zahtjev, par. 1, 4.

¹² *Odgovor*, par. 1, 7, 9-12.

¹³ *Odgovor*, par. 4-5.

¹⁴ *Odgovor*, par. 6.

¹⁵ *Odgovor*, par. 8, gdje se poziva na Odluku po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje svjedočenja KDZ297 (Miroslav Deronjić) na osnovu pravila *92quater*, 23. mart 2010., par. 22.

¹⁶ *Odgovor*, par. 9-11.

nedosljednih i nekoherentnih odgovora po tom pitanju "naročito nepouzdan".¹⁷ Tužilaštvo tvrdi da je sprovođenje Varijante A i Varijante B Uputstva relevantno i važno pitanje u ovom predmetu i da, zbog toga što svjedok nije unakrsno ispitan, eventualnu dokaznu vrijednost tog dijela Transkripta nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje.¹⁸

9. Najzad, tužilaštvo primjećuje da optuženi nije identifikovao ni pomenuo nijedan dokument koji je svjedoku tokom razgovora predöčen i traži da u vezi s budućim podnescima Vijeće naloži optuženom da identifikuje povezane dokazne predmete koji su relevantni i nužni za razumijevanje predložene izjave.¹⁹ Konkretno, kada se radi o Transkriptu, tužilaštvo napominje da sedam od 12 dokumenata koji se u njemu pominju nisu ranije bili uvršteni u spis ovog predmeta i da samo jedan od tih dokumenata ispunjava kriterijume za prihvatanje kao neodvojiv i nezamjenjiv dio Transkripta.²⁰ Najzad, tužilaštvo napominje da Transkript nije bio ranije uvrštavan u spis u nekom drugom predmetu.²¹

II. Mjerodavno pravo

10. Vijeće podsjeća da je Pretpretresno vijeće u ovom predmetu izložilo mjerodavno pravo u "Odluci po zahtjevu tužioca za uvrštavanje u spis iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92^{quater}", donijetoj 20. avgusta 2009. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s KDZ198).²² Vijeće to stoga neće ovdje ponavljati. Međutim, Vijeće ponavlja da se iskaz nekog nedostupnog svjedoka može dostaviti u formi pismene izjave ako vijeće zaključi: (i) da je svjedok nedostupan u smislu pravila 92^{quater} (A), (ii) da je izjava, na osnovu okolnosti pod kojima je data i zabilježena, pouzdana, (iii) da je iskaz relevantan za postupak i da ima dokaznu vrijednost, i (iv) da

¹⁷ Odgovor, par. 2, 13.

¹⁸ Odgovor, par. 2, 13.

¹⁹ Odgovor, par. 14.

²⁰ Odgovor, par. 14-15.

²¹ Odgovor, fusnota 5.

²² Odluka u vezi s KDZ198, par. 4-10.

dokaznu vrijednost iskaza, koji može obuhvatati dokaze o djelima i ponašanju optuženog, ne nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje.²³

11. Vijeće takođe podsjeća da je Pretretresno vijeće navelo neke od faktora koji se mogu uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja pouzdanosti predloženog dokaza koji se odnose na okolnosti u kojima je izjava pribavljena i zabilježena.²⁴ Ti faktori obuhvataju sljedeće: (1) da li je pismena izjava data pod zakletvom; (2) da li ju je svjedok potpisao sa potvrdom istinitosti njenog sadržaja; (3) da li je data uz pomoć prevodioca ovlaštenog od strane Sekretarijata; i (4) da li je bila predmet unakrsnog ispitivanja.²⁵ Drugi faktori koji mogu biti uzeti u obzir su, između ostalog, da li se dokaz odnosi na događaje o kojima postoje drugi dokazi, odnosno da li dokaz sadrži izrazite ili očigledne nedosljednosti.²⁶ Ako nedostaje jedan ili više tih pokazatelja pouzdanosti, dokaz ipak može biti prihvaćen, a pretresno vijeće to uzima u obzir prilikom "utvrđivanja odgovarajuće težine koju mu treba pridati u sveukupnom razmatranju svih dokaza u predmetu".²⁷

III. Diskusija

12. Kao preliminarno pitanje, Vijeće se na osnovu informacija koje mu je dostavio optuženi uvjerilo da je svjedok preminuo i da stoga nije dostupan za svrhe pravila 92*quater* (A)(i).

13. Vijeće prvo podsjeća da su, na osnovu pravila 89 Pravilnika, relevantnost i dokazna vrijednost osnovni uslovi za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*quater*. Svjedok u Transkriptu, između ostalog, daje informacije u vezi sa sljedećim: (i) opštom situacijom na terenu u opštini Vogošća prije rata;²⁸ (ii) podizanjem barikada u Vogošći u

²³ Odluka u vezi s KDZ198, par. 4-6; Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje svjedočenja šesnaest svjedoka i s njima povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92*quater*, 30. novembar 2009., par. 6. V. *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.4, Odluka po interlokutornim žalbama Beare i Nikolića na Odluku Pretresnog vijeća od 21. aprila 2008. kojom su u spis uvršteni dokazi u skladu s pravilom 92*quater*, 18. avgust 2008., par. 30.

²⁴ Odluka u vezi s KDZ198, par. 5.

²⁵ Odluka u vezi s KDZ198, par. 5.

²⁶ Odluka u vezi s KDZ198, par. 5.

²⁷ Odluka u vezi s KDZ198, par. 5.

²⁸ Transkript, str. 66, 106, 127, 129, 130.

martu 1992.;²⁹ (iii) svojim odnosom s Momčilom Krajišnikom;³⁰ (iv) svojim odnosom i komunikacijom s optuženim, uključujući izjavu da mu se "čini" da je optuženi uradio sve što je mogao da "izbjegne rat",³¹ (v) prijemom Varijante A i Varijante B Uputstva;³² i (vi) događajima u vezi sa sukobom u selu Svrake, uključujući pritvaranje stanovništva bosanskih Muslimana iz sela u garnizonu Semizovac i učešće Kriznog štaba Vogošća.³³

14. Vijeće podsjeća da optuženi u Prvom zahtjevu i Ponovnom zahtjevu ne navodi neki poseban aspekt ili dio Transkripta koji je relevantan ili neophodan za njegovu tezu i prima na znanje stav tužilaštva u vezi s relevantnošću svjedokovog svjedočenja. Pošto je sâmo pregledalo Transkript, Vijeće smatra da je sadržaj Transkripta u dovoljnoj mjeri relevantan za ovaj postupak u svrhu prihvatanja jer se odnosi na događaje u Vogošći, opštini koja je obuhvaćena Optužnicom. Međutim, Vijeće napominje da svjedok u svojim odgovorima na mnoga pitanja tužilaštva ponekad nije bio u stanju da pruži nikakve informacije³⁴ i smatra da to utiče na opštu relevantnost svjedokovog iskaza u Transkriptu.

15. Vijeće takođe podsjeća da dokaz, da bi imao dokaznu vrijednost, mora biti *prima facie* pouzdan.³⁵ Stoga, u isključivoj diskrecionoj nadležnosti Vijeća ostaje da, na osnovu okolnosti u kojima je izjava svjedoka pribavljena i zabilježena ocijeni da li ona ispunjava taj uslov.³⁶ Iako iskaz iz Transkripta nije dat pod zakletvom, ni uz pomoć prevodioca ovlaštenog od strane Sekretarijata, niti je bio predmet unakrsnog ispitivanja, to je *verbatim* transkript audio-snimka razgovora koji su sa svjedokom obavili predstavnici tužilaštva. Međutim, pri procjeni Transkripta, Vijeće primjećuje da posvuda u razgovoru ima nedosljednosti, naročito u vezi s diseminiranjem i prijemom Varijante A i Varijante

²⁹ Transkript, str. 66, 99.

³⁰ Transkript, str. 25-29.

³¹ Transkript, str. 22-24, 74-76, 81-82.

³² Transkript, str. 86-89, 92-101.

³³ Transkript, str. 102-106, 113-125.

³⁴ V. npr. Transkript, str. 30, 33, 38, 41-42, 71-73, 81-85, 91-97, 100, 118-120, 125-126.

³⁵ V. *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, Odluka po zajedničkoj interlokutornoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka vještaka, 30. januar 2008., par. 22.

³⁶ Odluka po zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis svjedočenja KDZ172 (Milana Babića) na osnovu pravila 92*quater*, 13. april 2010., par. 25. V. *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-AR73.16, Odluka po interlokutornoj žalbi Jadranka Prlića na Odluku po Zahtjevu Prličeve odbrane za ponovno razmatranje odluke o prihvatanju dokumentarnih dokaza, 3. novembar 2009., par. 27.

B Uputstva od strane svjedoka,³⁷ kao i vezi sa svjedokovom komunikacijom s optuženim i s Momčilom Krajišnikom.³⁸ Osim toga, Vijeće ističe brojne primjere u Transkriptu gdje svjedok ili nije mogao da se sjeti događaja ili komunikacija u vezi s kojima je bio ispitivan ili je u svojim odgovorima tokom razgovora bio veoma neodređen.³⁹

16. Pošto je sâmo pregledalo Transkript, Vijeće stoga zaključuje da brojne nedosljednosti u cijelom Transkriptu, kao i to u kolikoj je mjeri svjedok tokom razgovora neodređen, ozbiljno utiče na pouzdanost Transkripta. Vijeće stoga zaključuje da je dokazna vrijednost Transkripta toliko ograničena da nije u interesu pravde da se on uvrsti u spis na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika.

17. Što se tiče prihvatanja povezanih dokaznih predmeta koji se razmatraju u Odgovoru, mada su oni u odnosu na Transkript irelevantni, Vijeće prima na znanje zahtjev tužilaštva da u vezi s budućim zahtjevima uputi optuženog da identifikuje sve eventualne povezane dokazne predmete koji su relevantni i neophodni za razumijevanje predložene izjave.⁴⁰ Vijeće podsjeća da je na strani koja predlaže neki dokaz da traži prihvatanje s njim povezanih dokaznih predmeta i da, ako se optuženi opredijeli da ne predloži povezane dokazne predmete i ako zato glavnina dokaza postane neshvatljiva ili od male dokazne vrijednosti, Vijeće može odbiti da prihvati takve dokaze.⁴¹

IV. Dispozitiv

18. Shodno tome, na osnovu pravila 54, 89 i 92^{quater} Pravilnika, Vijeće ovim **ODBIJA** Ponovni zahtjev.

³⁷ V. npr. Transkript, str. 86-88, 95-97.

³⁸ V. npr. Transkript, str. 82-85.

³⁹ V. npr. Transkript, str. 30, 41-49, 61-64, 69-73, 100, 119.

⁴⁰ V. Odgovor, par. 14.

⁴¹ V. Odluka po zahtjevu optuženog za uvrštavanje u spis ranijih svjedočenja Thomasa Hansena i Andrewa Knowlesa na osnovu pravila 92bis, 22. avgust 2012., par. 11.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsedavajući

Dana 3. oktobra 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]